

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Velika vprašanja po marseilleskem atentatu

Tragična smrt velikega kralja Aleksandra ne pomeni samo veliko, nenadomestljivo izgubo za nas, ampak tudi dogodek nedoglednih posledic za mednarodno politiko v Evropi. V zavezniško Francijo pokojnik ni potoval samo na slavnostni obisk, ampak tudi v važni politični misli, od katere je bilo odvisno vse nadaljnje razvijanje velikih načrtov, ki so bili skovani v zadnjih mesecih in tednih glede zblizanja med Francijo in Italijo na eni ter Jugoslavijo in Italijo na drugi strani, s tem v zvezi pa tudi z rešitvijo in ureditvijo avstrijskega ter celotnega podonavskega vprašanja. Prihajal je v Francijo tik pred nameranim Barthoujevim obiskom v Rimu, in francoski ter po njih mnogi drugi evropski listi so soglasno zatrjevali, da je to Barthoujevo potovanje v Italijo docela odvisno od sporazuma o priliki obiska kralja Aleksandra v Parizu. Ako Jugoslavija in Francija ne bi mogli najti vsaj modus vivendi z Italijo, potem bi bilo Barthoujevo potovanje sploh izostalo, kajti Francija, to je naglasil pokojni Barthou brez ovinkov, prijateljstva in zavezništva z Jugoslavijo ne bi nikoli žrtvovala za katerokoli novo prijateljstvo in zavezništvo!

S peklenkim zločinom, ki je bil izvršen pretekli torek popoldne v Marseilleu, sta bili ugasnjeni hkratu življenji obeh velikih mož, ki sta bila poklicana in določena, da izvedeta zasnovane načrte do uresničenja, ali pa jih opustita kot neizvedljive. Prva naravna posledica tega je, da se sporazumevanje med Jugoslavijo in Francijo ni moglo izvesti; drugo, da Barthou, ki je skupno s kraljem Aleksandrom mrtev, sedaj res nikoli ne bo potoval v Rim; tretje, da je vsako nadaljnje sporazumevanje med Parizom in Rimom spričo strašnega marseilleskega dogodka vsaj začasno prekinjeno in odgodeno na poznejši čas. Vsako prekinjenje in odgodenje pa pomeni lahko tudi opustitev, saj danes še nihče ne more vedeti, kako se bodo stvari nadalje razvijale, kakšen bo Barthoujev naslednik Laval, kakšne bodo njegove instrukcije in naposled tudi čisto osebne intencije. Vse to pa so okoliščnosti, ki niso samo zelo važne, ampak tudi odločilne. Pri tem sta poglavitni v prvi vrsti dve vprašanji: »Ali bo Francija sploh voljna nadaljevati Barthoujevo akcijo?« in »Ali jo bo mogla izvesti do pozitivnega rezultata?«

Atentat v Marseilleu napravi prav lahko debel križ preko vsega, kajti na vseh straneh bo treba odločno upoštevati vtis, ki ga je napravil in iz tega izviraajoče razpoloženje obeh narodov. Mirno moremo reči, da se je francosko javno mnenje pod vtisov težkoč pri pogajanjih z Rimom vedno manj ogrevalo za ta prizadevanja. Vedno pogostejše so postajali glasovi, ki so zahtevali opustitev vseh prizadevanj, ki po njihovem prepričanju ne bi mogla roditi tistega, kar bi bilo pravilno in za Francijo na eni, za Jugoslavijo pa na drugi strani sprejemljivo. Kakor rečeno, je vse nadaljnje delo odvisno od raznih okoliščin, nedvomno pa je vendar to, da novi francoski zunanji minister Laval ne bo mogel potovali v Rim ne ta in tudi še ne prihodnji mesec, morda celo sploh ne letos. Po smrti kralja Aleksandra in Barthouja bo težje ustvarjati pogoje za nadaljevanje akcije zblizovanja med Parizom in Rimom, ako jili bo sploh mogoče? Tega se zavedamo prav tako

Vsa Evropa se zgrinja okoli mrtvega kralja

Prihod delegacij vseh evropskih in raznih drugih držav, vlad in vladarskih hiš k pogrebu Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

BEograd, 16. oktobra. V Beogradu so se že pričeli zbirati številni žalni gosti, ki se udeležijo pogreba viteškega kralja. Prva je prispela večeraj iz Ženeve knežinja Tatjana, sestra ruskega velikega kneza Jovana Konstantinoviča, moža naše knežinje Jelene. Včeraj popoldne so prispeli na zemunsko letališče češkoslovaški letalci na treh trimotornih bombarderjih. Prav tako popoldne je prispel semkaj tudi odposlanec švedskega kralja, dunajski švedski poslanik Unden. Danes je pa prispela iz Bukarešte romunska delegacija. Med doslej najavljenimi delegacijami iz tujine prispejo za Češkoslovaško ministrski predsednik Jan Malypetr kot zastopnik predsednika Masaryka, nadalje zunanji minister dr. Beneš ter ministri Bradač in dr. Derer. Nadalje bo Češkoslovaška zastopana tudi po odposlancih vojske, parlamenta, senata itd. Angleškega kralja bo zastopal princ Jurij, vlado pa angleški poslanik Henderson, dočim bo vojsko zastopala četa mornarjev. Turško delegacijo pripelje zunanji minister Ruždi

bej; v delegaciji bo tudi več generalov in najuglednejših predstavnikov političnega življenja. Danes je odpotovala iz Aten grška delegacija pod vodstvom zunanjega ministra Maksimosa. Italijanskega kralja bo zastopal princ Rimone Savoia-Aosta, vojvoda Spoletski, z zastopniki civilne in vojaške hiše. Romunskega kralja, ki najbrže ne bo prišel sam, bo zastopal princ Nikolaj, vlado zunanji minister Titulescu, vojsko general Angelescu in Franasovici, prispela pa bo tudi četa gardnega polka kralja Aleksandra z eskadrilo letal. Ako se bolgarski kralj Boris pogreba sam ne udeleži, ga bo zastopal princ Kiril. Ostalo delegacijo bo vodil zunanji minister, vojsko pa general Botev. Belgijskega kralja bo zastopal član vladarske hiše, predsednika poljske republike pa general Długoszewski.

PARIZ, 16. oktobra. Predsednik Francije Lebrun je odpotoval sinoči ob 19.45 z orientskim ekspresom k pogrebu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. v Beograd. Vojni minister maršal Pétain pa je odletel danes z letalsko

eskadro v Beograd. Lebrun bo dopotoval v jugoslovansko prestolnico v sredo zjutraj, na obmejni postaji na Rakeku ga bo sprejel mimo drugih francoski poslanik pri jugoslovanskem dvoru Naggyar. V Beogradu bosta Lebrun in Pétain nastanjena v starem dvoru nad dvorano, v kateri bo katalak blagopokojnega kralja.

BUKAREŠTA, 16. oktobra. Njeg. Vel. kralj Karol je odpotoval iz Sinaje v Beograd, da se udeleži pogreba svojega svaka, pokojnega kralja Aleksandra I. Najbrže se udeleži pogreba celokupna romunska vlada.

BEograd, 16. oktobra. Beograjske pošte skoraj ne zmagujejo dela, ki jim ga povzroča sprejemanje sožalnih in vdanostnih brzojavk ter pisem. Brzojavna in pismena sožalja prihajajo še vedno ne samo iz vseh krajev naše države, ampak tudi iz vse Evrope in ostalega sveta. Mrtvemu kralju so se poklonile vse vladarske hiše in vse vlade vsega sveta. Ogromno pa je tudi število raznih korporacij in zasebnikov, ki izražajo sožalje.

Rzultati preiskave o atentatu

MORILEC VLADA GEORGIJEV-CERNOZEMSKI. — GLAVNI ORGANIZATOR EVGEN KVATERNIK.

BEograd, 16. oktobra. Dosedanja preiskava o identiteti morilca Njeg. Vel. kralja Aleksandra I. potrjuje vedno bolj, da je ta gnusni zločin izvršil v resnici makedonski terorist Vlada Georgijev-Cernozemski. Kakor v Južni Srbiji, tako so tudi v Bolgariji mnogi ugotovili na podlagi objavljene fotografije njegovo pravo identiteto. Objavile se bodo še neke formalnosti, kakor primerjava prstnih odtisov itd., nakar bo mogoče preiskavo v tej smeri zaključiti. Vlada Georgijev-Cernozemski je bil rojen v vasi Kamenici pri Čepinu, jugovzhodno od Tatarpasardžika ter je bil star okoli 40 let. Bil je eden glavnih sodelavcev zloglasnega Vanče Mihajlova in zastopnik teroristov na Madžarskem, kjer je instruiral tudi teroriste Paveliča in Perčeca v Janka Pusti. Letos 7. septembra je bolgarska vlada izdala tiralo za Vančo Mihajlovom in 10 teroristi, med katerimi je bil tudi Vlada Georgijev-Cernozemski. Med tem so v Franciji ujeli tudi že tretjega terorista, ki je potoval pod imenom Chalny. Prijeli so ga v gozdu pri Fontainebleau. Zasliševanje aretiranega še ni končano, zatrjuje pa se, da bo ta aretacija velike važnosti za razjasnitev celotnega zločinskega kompota.

mi v Jugoslaviji, kakor se zavedajo v Franciji. Pa tudi v Ženevi ne taje, da pomeni tragična smrt kralja Aleksandra in Barthouja najbrže popoln preokret v raznih akcijah zadnjega časa. Dvoje velikih smrti tišči k tlom sedanji položaj. Kar se nas tiče, smo mirni. Kakor smo zaupali velikemu pokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, tako zaupamo tudi njegovim naslednikom, zlasti pa tudi našemu zunanjemu ministru g. Jevtiću, ki je najboljšo poznal po-

prav tako se je pa švicarskim oblastem posrečilo ugotoviti, da je neznanec, ki je potoval pod imenom Evgen Kramer in pod raznimi drugimi imeni, identičen z visokošolcem Evgenom Kvaternikom. — Kvaternik je v tej zadevi glavni zaupnik Paveliča in Perčeca in je bil, kakor vse kaže, duhovni organizator atentata. Kam je Kvaternik izginil, se doslej še ni dalo ugotoviti.

Pot mrtvega kralja v Beograd

BEograd, 16. okt. Pot mrtvega kralja Aleksandra I. Zedinitelja iz Zagreba v Beograd je bila večeraj prav tako veličastna, kakor iz Splita v Zagreb. Na vseh postajah so se zbrale velike množice ljudstva, da se še enkrat poklonijo velikemu pokojniku. Na postaji v Sisku je pa bilo nad 20 tisoč ljudi. Na postaji v Slavonskem Brodu je bilo zbranih več kot 10 tisoč ljudi, z diakovskim škofom Aksamovićem na čelu. Prav tako veličasten je bil sprejem pokojnikove krste v Ca pragu in v Sunji, kamor je prispel vlak, spremljan od izvidnice in letal, ob 14.50. Nad vse nepopisen je pa bil sprejem v Beogradu. (Podrobnosti o tem sprejemu nismo mogli pravoča-

kojnikove intencije in bo vedel tudi v spremenjenem položaju najti tisto pot, ki bo vodila ob čuvanju naših nacionalnih interesov in časti do koristnih ciljev. Zato ni prav nobenega poviča za kakršnokoli vznemirjenje. Kar se pa tiče Francije, je danes bolj navezana na Jugoslavijo, kakor je bila kdajkoli prej. Krj kralja Aleksandra in Louisa Barthouja je znova zlepla v neločljivo enoto našo skupno usodo!

sno dobiti zaradi pokvarjenih telefonskih prog. Op. ur.)

PARIŠKI »JOURNAL« V PLAMENIH.

PARIZ, 16. oktobra. V kletih velike tiskarne, v kateri se tiska dnevnik »Journal«, je pričelo preteklo noč iz neznanih vzrokov goreti in se je ogenj z bliskovito naglico razširil na ostale dele zgradbe. Kljub nagli gasilski akciji je ogenj zajel pritličje s skladišči papirja in drugih lahko gorljivih snovi. Pri gašenju se je ponesrečilo več gasilcev.

ŽALNE PISEMSKE ZNAMKE.

BEograd, 16. OKTOBRA. Poštna uprava izda za časa žalovanja znamke s kraljevo sliko in črnim robom. Ker do 17. t. m. ne bo tiskanih dovolj teh znamk, se bodo prodajale najprej v Beogradu in šele nato drugod po državi.

ŠE ENA DELEGACIJA.

PARIZ, 16. oktobra. Pred odletom v Jugoslavijo je vojni minister odredil, da se pogreba kralja Aleksandra udeleži tudi 6 gojencev slavne vojaške akademije v St. Cynu pod vodstvom svojega poročnika.

GEORGES ZNOVA OPERIRAN.

MARSEILLE, 16. oktobra. Stanje pri atentatu ranjenega generala Georgesca se je znova poslabšalo. Moral je biti ponovno operiran in se zdravniki boje, da ga sedaj ne bo več mogoče rešiti.

KRALJ KAROL OBIŠČE PARIZ.

BUKAREŠTA, 16. oktobra. Včeraj je imel kralj Karol daljši pogovor s Titulescom. Ob tej priliki je bilo določeno, da bo kmalu po pogrebu kralja Aleksandra uradno obiskal Pariz.

ROMUNIJA IN RUSIJA.

MOSKVA, 16. oktobra. Danes so se obnovili odnošaji med Romunijo in Rusijo. Za prvega ruskega poslanika v Bukaresti je imenovan Ostrovski.

NOVI FRANCOSKI PRAVOSODNI MINISTER.

PARIZ, 16. oktobra. Predsednik Lebrun je pred svojim odhodom v Jugoslavijo podpisal dekret o imenovanju hranilca državnega pečata Lemeryja za naslednika Cherona v resoru pravosodstva.

Dnevne vesti

Odposlanstvo obmejnega Maribora pri pogrebu. Obmejni Maribor bo zastopal pri pogrebnih svečanostih blagopokojnega Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja posebno odposlanstvo, ki je bilo izvoljeno na sinočni prvi seji stalnega odbora mestne občine mariborske, ki ga tvorijo: župnik g. dr. Lipold ter občinski svetniki gg. Ivan Kejžar, Viktor Grčar, Henrik Saboty in dr. Karel Kieser. V imenu občine bo delegacija položila na grob krasen venec iz lovorja in rdečih nageljnov, povezan s 4 m dolgim svilenim narodnim trakom, ovitim v črno kopreno z napisom: »Mestna občina Maribor«.

Zastopstvo mariborskih trgovcev pri pogrebnih svečanostih v Beogradu. Pogrebni svečanosti v Beogradu se bo udeležil kot poslanec Zveze trgovskih združenj in Zbornice za TOI v Ljubljani predsednik trgovskega združenja g. Ferdo Pinter. Na grob blagopokojnega Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja bo položil v imenu slovenskih trgovcev srebrni lovorjev venec, katerega posamezniki listi bodo imeli imena vseh trgovskih združenj v dravski banovini.

Žalna maša za blagopokojnim Nj. Vel. viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem bo v četrtek 18. t. m. na dan pogreba ob 10. uri v tukajšnji stolnici. Slovensko pontifikalno mašo z molitvami bo bral lavantinski vladika g. dr. Tomažič. Žalne maše se bodo udeležili predstavniki vseh državnih, vojaških in samoupravnih uradov ter predstavniki vseh organizacij in korporacij.

Knjiga sožalja na okrajnem glavarstvu. Na okrajnem glavarstvu je še do vključno četrta 18. t. m. na razpolago knjiga, kjer se vpisujejo izrazi sožalja predstavnikov državnih uradov, korporacij in društev. Doslej je popisanih v knjigi 25 strani.

Vsi rezervni častniki, člani in nečlani, se morajo v četrtek 18. t. m. udeležiti žalne službe božje, ki bo ob 10. uri v stolnici. Po cerkvenem opraviilu se zberemo vsi k žalni svečanosti v kazinski dvorani. Obleka: svečana uniforma z žalnim trakom na levi roki, ali civilna z znakom in žalnim trakom. V času globoke žalosti za našim kraljem mučenikom naj nosijo vsi rezervni častniki črno ovratnico in žalni trak.

Podružnici CMD v Mariboru bosta imeli žalno sejo jutri v sredo ob 20. uri v Narodnem domu. Seje naj se udeležijo odborniki obeh podružnic in prijatelji CMD.

Vajencem in vajenkam vseh obrtnih strok. V četrtek 18. t. m. naj se vajenci in vajenke vseh obrtnih strok udeležijo žalne službe božje za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, ki bo v stolnici ob 9. uri. V četrtek bo po žalni maši ob 10. uri spominska svečanost v veliki dvorani Narodnega doma, ki se je morajo udeležiti vsi vajenci in vajenke. Slovensko obrtno društvo v Mariboru prosi, naj se žalne maše in svečanosti v Narodnem domu udeležijo tudi vsi mojstri in mojstrinje.

Mariborske trgovine in obrati na dan pogreba. V četrtek 18. t. m. na dan pogreba Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja morajo biti v Mariboru vse trgovine ves dan zaprte. Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Združenje gostilniških obratov na Pohorju opozarja vse svoje člane na odredbo, po kateri morajo biti za časa pogreba Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v četrtek 18. t. m. vse gostilni in podobni obrati zaprti od 8. do 9. in od 14. do 15. ure.

Združenje pekovskih mojstrov obvešča svoje člane, da morajo v četrtek, na dan pogreba, počivati tudi vsi pekovski obrati. Pekarne bodo odprte samo dopoldne, izvzemši med 8. in 9. uro, ko morajo biti zaprte.

Združenje brivcev in frizerjev obvešča občinstvo in svoje člane, da ostanejo brivnice in damski česalni saloni v četrtek 18. t. m., na dan pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja ves dan zaprti; v sredo 17. t. m. pa bodo odprte nepretrgoma od 7. ure zjutraj do 21. ure. Š 16. t. m. stopi v veljavo zimski odpiralni in zapiralni red, t. j. od pol 8. do pol 13. ure in od 14. do 19. ure. Za soboto,

praznike in dneve pred prazniki ostane kakor običajno.

Mariborsko ženstvo se klanja mrtvemu heroju. Sinoči ob 20. uri se je kljub naravnost obupnemu vremenu zbralo v veliki kazinski dvorani izredno častno število članic Slovenskega ženskega društva, Krščanske zveze in evangelijskega društva »Frauenverein«, ki so se v globoki žalosti poklonile spomenu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prednja stran dvorane je bila drapirana s črnim blagom in v črno kopreno je bila ovita slika pokojnega kralja, pred katero so gorele sveče. Pretresljiv nagovor je imela na zbrane žene in dekleta, ki občutijo najbolj hudo bolečino, strokovna učiteljica ga. Levstikova. Njene besede o mrtvem kralju so segali in rezale globoko v srca naših žen in deklet, da ni ostalo nobeno oko suho. Gorenke solze so bile vidne dokaz težke žalosti in globokega sočuvstvovanja z nesrečno vdovo kraljico Marijo. Žalno sejo je otvorila predsednica Slovenskega ženskega društva ga. Ana Majcenova. Maršalatu dvora so poslale mariborske žene naslednjo sožalno brzojavko: »Mariborske žene, združene ob strašnem dogodku usode, ki je zadela Jugoslavijo in vzvišeni kraljevski dom, prosijo, da sporočite Nj. Vel. kraljici Mariji najgloblje sožalje in zagotovilo neomajne zvestobe vzvišenemu kraljevskemu domu.«

Žalna seja naših planincev. Včeraj so se zbrali v lovski sobi pri »Orlu« odborniki mariborske podružnice Slovenskega planinskega društva, da izkažejo blagopokojnemu kralju Aleksandru, ki je bil velik prijatelj naših planin, zasluženost. Nepozabne žalne besede predsednika inž. Šlajmerja so vse navzoče globoko ganile. V znak splošne žalosti bodo naši planinci razobesili na razglednem stolpu na Pohorju veliko črno zastavo.

Krajevni odbor Rdečega križa v Mariboru se je v svoji včerajšnji žalni seji polnoštevilno zbranih odborovnikov dostojno spomnil neveljavih zaslug blagopokojnega Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Predsednik dr. Jančič je imel ob tej priliki od vseh navzočih globoko občuten žalni govor. Seji sta prisostvovala med drugimi tudi okrajni glavar dr. Senekovič in stolni župnik msgr. Umek.

Društvo hišnih posestnikov v Mariboru je imelo v nedeljo ob 10. uri dopoldne žalno sejo za blagopokojnim vladarjem kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Seje so se udeležili vsi člani odbora ter je predsednik Meglič v primernih besedah dal izraza žalosti, ki jo občutijo hišni posestniki. Sklenilo se je, da se pošlje na maršalat dvora sledeče sožalno pismo: »Na žalni seji 14. oktobra 1934. l. zbrani odbor društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru si dovoljuje ob tragični smrti našega ljubljene vladarja viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja izraziti Nj. Vel. kraljici Mariji svoje najtoplejše in globoko sožalje ter zagotovilo neomajne zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. Bog čuvaj Jugoslavijo, kralja Petra II. in njegov vzvišeni kraljevski dom.«

Žalna seja krajevnega odbora Združenja vojnih invalidov v Mariboru. Krajevni odbor je imel v petek 11. oktobra ob 20. uri žalno sejo, ki so se udeležili odborniki upravnega in nadzornega odbora. Točno ob 20. uri je predsednik tov. Geč otvoril sejo in je vsem navzočim, ki so se dvignili s stolov, sporočil, da je našo državo Jugoslavijo zadela huda nesreča. Žalostna roka je uničila življenje našemu najvišjemu zaščitniku Nj. Vel. kralju Aleksandru I., ki je bil za nas, zlasti za vse vojne žrtve, zlata in dobra duša ter oče vsega jugoslovanskega naroda. Mi plakamo za njim, ker smo ga ljubili in ker se bojimo, da ga bomo v najtežjih časih pogrešali posebno mi, vojne žrtve, kot našega voditelja in najvišjega zaščitnika. Tako naj bo sveta kri kralja Aleksandra jamstvo, kakor je bila prelita kri preminulih in nas ostalih iz svetovne vojne, kjer smo stnili vse naše sile za osvoboditev in mogočno celoto domovine Jugoslavije, želeč, da postane naš narod še krepkejši in močnejši. Svojo globoko ljubezen in neomajno zaupanje, ki smo ga gojili do našega iskren-

no ljubljene kralja Aleksandra I., ohranimo tudi našemu novemu kralju Petru II., kar je odbor pokazal s trikratnim klicem »Slava« kralju Aleksandru I.! in z vzklikom »Živel kralj Peter II.!« Nj. Vel. kraljici Mariji pa naše najgloblje obžalovanje z zagotovilo naše brezmejne vdanosti in zvestobe kralju in vsemu kraljevskemu domu. Nato je prečital tov. Pravdič odposlano brzojavko na maršalat dvora: »Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov v Mariboru, pretresen v dno duše zaradi tragične izgube našega najvišjega zaščitnika, Nj. Vel. kralja Aleksandra I., izraža svoje najgloblje sožalje, zagotavljač vsozišeni kraljevski dom neomajne zvestobe in vdanosti. Slava blagopokojnemu kralju Aleksandru I. mučeniku! Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.!« S tem je bila seja zaključena.

Združenje rezervnih častnikov in bojnikov je imelo svojo žalno sejo upravnege in nadzornega odbora v soboto ob 19. uri. Sožalje kraljevskemu dvoru v Beogradu je izrekel predsednik brzojavno že v sredo 10. t. m. Uprava naznanja svojemu članstvu, da je vožnja k pogrebnim svečanostim za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem četrtnska. Člani, ki se udeležijo žalne svečanosti v uniformi, naj se javijo v »Ratniškem domu«, kjer zvedo za razpored v spredu. Člansko legitimacijo naj vsakdo vzame s seboj. Prenosišča v Beogradu so že vsa oddana.

Nar. žel. glasbeno društvo »Drava« je na svoji včerajšnji žalni seji počastilo viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja po primernem nagovoru predsednika Vokača z enominutnim molkom in »Slava« klici, nakar je bila žalna seja z »Živio« klici novemu kralju Petru II. zaključena.

Žalna seja kluba lekarnarjev. Na žalni seji Kluba lekarnarjev v Mariboru, ki je bila včeraj popoldne, se je predsednik mag. ph. Ivan Vidmar v iskrenih besedah spominjal viteškega kralja. Nove mu Nj. Vel. kralju Petru II. so navzoči zaklicali trikratni »Živio!« Odbor je poslal maršalatu dvora sožalno brzojavko povodom mučeniške smrti gospodarja Jugoslavije, vdanostno brzojavko pa Nj. Vel. Petru II., kralju Jugoslavije.

Mariborski Rotary-klub se klanja mrtvom viteškemu kralju Aleksandru. Mariborski Rotary-klub je imel sinoči žalno sejo, ki je bila posvečena večnemu spomenu tragično preminulega kralja mučenika Aleksandra I. Pretresujoči in globoko zasnovani žalni govor predsednika g. Sabothya je napravil na polnoštevilno zbrane člane nepozaben vtis. Vodstvo mariborskega Rotary-kluba je v zadnjih dneh prejelo celo vrsto sožalnih izjav iz vsega sveta, zlasti iz Češkoslovaške, iz Avstrije, Anglije in Nemčije.

Nov grob. V Planini pri Rakeku je 11. t. m. umrl trgovec Anton Lenasi, brat ge. Karisove v Mariboru. Pokopali so ga v soboto 13. t. m. v Planini. Žalujemo preostalim naše iskreno sožalje!

Jubilej domače industrije. Kartonažna tovarna »Hergo« v Mariboru je praznovala včeraj 10-letnico svojega obstoja. Iz malega začetka in s skromnim kapitalom se je razvilo lepo uspevačje podjetje, ki je danes redko med zdravimi obrati. Podjetju želimo tudi mi ob jubileju še lepših uspehov in napredka v gospodarstvu.

Plemenita gesta. Starosta Sokola Maribor-Matica g. Franjo Bureš je prejel včeraj popoldne naslednji dopis: »Vaše blagorodje! V skromno poklonitev večnemu spomenu našega Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja sem si dovolil društvu Sokol Maribor-Matica, ki ga zastopa Vaše blagorodje, nakazati znesek 5000 Din, ki ga blagovolite uporabiti v vzvišene namene te njegovemu najplemenitejšemu srcu tako bližne ustanove. Izvolite sprejeti izraze mojega odličnega spoštovanja. Marko Rosner, l. r.«

Predavanje o vrtnarskem in poljedelskem orodju bo zaradi pogreba Nj. Vel. kralja 19. oktobra. Podružnica D. Rakusch, Maribor.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznii je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josefove« grenčice.

Pri motnijah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem kataru, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staro preizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V pomorsko vojno akademijo so bili med drugimi sprejeti tudi Mariborčani, absolventi srednjih šol: Vlado Ribarič, Ilko Poljanec, Milan Perme in Franjo Butolen.

Velikodušen dar. Znani mariborski industrijec in veletrgovec g. Marko Rosner je včeraj s posebno pošto obvestil predsednika Rdečega križa g. dr. Ivana Jančiča, da je v skromno počastitev Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja poklonil mariborskemu Rdečemu križu 5000 Din, ki jih naj blagovolci predsednik uporabiti v vzvišene namene te njegovemu najplemenitejšemu srcu tako blizke ustanove.

Zahvala. Za nov reševalni avto je darovala Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev na Rotovškem trgu 100 Din, zasebnica Marija Frangeševa v Gospodski ulici pa 50 Din.

Napad. Preteklo nedeljo je napadel v Jarenini 43-letnega sedlarskega mojstra Josipa Mesarca neki fant in ga udaril večkrat s steklenico tako silno po glavi, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Razne nezgode. V Selcah je 26-letnega delavca Alojzija Frasa brcnilo žrebe tako močno v desno roko, da mu jo je zlomilo nad komolcem. V Loki pri Framu je 26-letni delavec Ivan Stern prišel z levo roko v mlatilni stroj, ki mu je zdrobil dva prsta, ostale pa hudo razmesaril. V Praprotnikovi ulici v Košakih stanujoči mehanik Ivan Kopčič pa se je pri sekaniju drv nevarno vseskal v levo roko. Huda nezgoda je doletela tudi v Studencih stanujočega sina pomožnega delavca Alberta Zupančiča. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v gležnju. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Mariborski živilski trg bo v četrtek 18. t. m. na dan pogrebni svečanosti zaprt. Na živilskem trgu ne bo tega dne nobene stojnice. Opozariamo vse občinstvo, naj si pravočasno preskrbi meso, zelenjavo in druge potrebščine, ki mu jih po navadi nudi vsakdanji živilski trg.

Jesensko grmenje nam je prineslo prvi sneg. Po kratkem deževju smo dobili ponovno nekaj lepih in solčnih jesenskih dni. Vsi smo pričakovali, da bo vreme tako ostalo še dalj časa, ker so topli južni vetrovi razganjali oblake, čim so se pojavili na nebesnem oboku. Včeraj popoldne pa se je vreme nenadoma spremenilo. Namesto juga je pričel pihati mrzli sever, ki je pripodil goste oblake. Temperatura in barometer sta naglo padla. Iz oblakov je pričelo proti večeru liti kakor iz škafa. Bil je to menda najhujši naliiv, kar so jih zabeležili letos mariborski vremenoslovci. Padlo je 67 mm dežja, ki pa je bil proti jutru pomešan s snegom. Začudeno so dvigali davi na vse zgodaj Mariborčani zaspane glave iz mehkih in toplih postelj, ko so videli, da so strehe, vrtovi in obronki Pohorja pokriti z belo snežno odejo. Snežilo je v prvih jutranjih urah kakor pozimi. Sneg je padal v debelih kosmih in je obležal na strehah in vrtovih ves dopoldne. Na cestah in ulicah se je pojavila prava zimska brozga, ki jo občutimo vsi, ker se še nismo pripravili na zimo. Na Pohorju je zapadlo nad pol metra snega. Snežilo pa je tudi po vsej naši banovini in je zlasti v Ljubljani napravil prvi letošnji sneg precejšnjo škodo telefonskemu prometu, ker je potrgal žice. V Mariboru te škode ni napravil in je funkcioniral telefonski kakor tudi ves ostali promet brezhibno.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 3,9 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 2,6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 731,5, reduciran na ničlo pa 729,7; relativna vlaga 91. Vreme je oblačno. Ob včeraj na danes je padlo 67 mm padavin.

Kakršno življenje, takšna bo smrt

VELIKI KAZENSKI SENAT MARIBORSKEGA OKROŽNEGA SODIŠČA JE OBŠODIL MORILCA LAKNERJA IN PANČURJA NA SMRT NA VEŠALIH. LOMBARJA PA, KI PRESEDEVA DOS MRTNO JEČO, NA TRAJNO IZGUBO VSEH OLAJŠAV.

Četrť ure pred napovedanim pričetkom včerajšnje kazenske razprave proti morilcem kazniškega paznika Ivana Peterina, Laknerju, Pančurju in Lombarju, se je visoki sodni dvor zbral na notranjem dvorišču kaznilnice. Zbrali so se tudi zagovorniki obtožencev in novinarji. Pod vodstvom upravnika moške kaznilnice g. Nika Vrabla so se zbrali podali na kraj zločina in si ogledali vse podrobnosti. Po ogledu je zavzel veliki kazenski senat svedo mesta v šolski sobi moške kaznilnice, ki so jo primerno uredili za razpravo. Velikemu kazenskemu senatu je predsedoval okrožni sodnik g. dr. Tombak, prisedniki pa so bili okrožni sodniki gg. Lenart, Kolšek, dr. Kotnik in Zemljčič; zapisnikar je bil sodnik g. Guhenšek, obtožbo pa je zastopal državni tožilec g. Sever. Obtoženca Laknerja je branil g. dr. Mühleisen, Pančurja g. dr. Lašič, Lombarja pa g. dr. Brandstätter. Zagovorniki so branili obtožence ex officio.

V težkih verigah pred sodnike.

Kmalu po 9. uri je prignalo 6 paznikov močno vklejane obtožence Laknerja, Pančurja in Lombarja. Vsi trije so imeli trdno zvezane roke, na nogah pa težke železne okove, povezane med seboj s težkimi verigami. Že od daleč je bilo slišati pretresajoče rožljanje železnih verig in oči vseh navzočih so bile nekako s strahom uprte proti vratom, skozi katera so prišli hudi zločinci. Pri zasliševanju so jim roke razvezali, na nogah pa so imeli ves čas težke železne verige. Vsi trije so bili kratko ostrženi, gladko obriti in niso izpočetka kazali nobene potrčnosti in nobenega kesanja. Laknerju in Lombarju bi človek ne mogel prisoditi zverinskih zločinov, ki jih imata na vesti, dočim je Pančur kriminalni tip.

Predsednik senata g. dr. Tombak je ob otvoritvi razprave prečital generalije obtožencev. Lakner in Pančur sta že v rani mladosti zašla na kriva pota in je bil Lakner kaznovan že nešteto krat, Pančur pa 9 krat. Lombar, ki je bil prvotno uradnik v ljubljanski bolnišnici, kjer so ga zaradi nezanesljivosti v službi odpustili, pa je bil kaznovan že 10 krat. Na vprašanje državnega tožilca g. Severja je predsednik odločil, da je razprava javna brez omejitev.

Po ugotovitvi generalij obtožencev je državni tožilec g. Sever prečital obširno, vestno in skrbno sestavljeno hudo obtožbo. Obtoženca Pančur in Lombar sta med čitanjem nemo zrla predse, le Lakner se je večkrat ozrl na Križanega, ki je visel na prednji steni. Ker je bil nekoliko prehlajen, se je večkrat brisal. Ko pa je državni tožilec čital pasus obtožbe o dogodku samem, sta se Laknerju prikradli v oči dve solzi, ki ju je na skrivaj obrisal z rdečim robcem.

Lakner vse priznava.

Zopet je okovje zarožljalo, ko je pričel predsednik senata zasliševati Laknerja. Na predsednikova vprašanja je Lakner odgovarjal gladko in opaziti je bilo, da skuša in si prizadeva govoriti čisto resnico. Njegov glas je bil nekam mehkejši in strti.

Predsednik: Lakner, ali si slišal in razumel obtožbo? Ali se čutiš krivega?

Lakner: Kriv sem. Priznam vse, skesano in odkrito, kakor me dolžite.

Predsednik: Povej nam, kako si se sporazumel glede poskušane bega iz kaznilnice z Lombarjem in Pančurjem! V kaznilnici ste vsi kaznjenci pod strogim nadzorstvom in opazi paznik vsako kretnjo. Kakšnih znakov si se posluževal, da sta te Lombar in Pančur razumela?

Lakner: Lombarja sem spoznal takoj, ko je prišel v kaznilnico. Jaz sem imel že poprej načrt, kako bom pobegnil. Ko pa sem videl, da sta tudi Lombar in Pančur zaprta, sem si mislil, da bi bilo dobro, če bi nas bilo več skupaj. Že na prvem sprehodu na dvorišču sem se trudil, da bi Lombarju dal to razumeti.

Predsednik: Kako si to storil?

Lakner: Ko smo hodili v krogu drug za drugim, sem si nalašč zavezoval

čevlji in tako zaostal toliko, da je prišel Lombar mimo.

Predsednik: Lakner, zdaj pa povej odkritosrčno, kako je bilo s Pančurjem? Slišal si, da Pančur drugače govori v obtožnici.

Lakner: Pred vami bi še lahko tajil, toda pred Bogom ne bi mogel. Povem vam odkrito, da je bilo vse tako, kakor pravi obtožnica. Obtožnico sem večkrat prečital in je tam vse prav zapisano.

Predsednik: Kje pa si se seznanil s Pančurjem?

Lakner: V Ljubljani. Spoznal pa sem ga tudi takoj, ko je prišel v kaznilnico.

Predsednik: Povej, kako si skoval načrt?

Lakner: S Pančurjem sva si namigavala. Prijel sem se za vrat in on me je razumel ter mi prikimal. Na izprehodu nisva mogla dosti govoriti, ker bi naju bili slišali drugi kaznjenci. Ko so se odpirala vrata celice, sva včasih drug drugemu kaj namignila. Načrt pa sem izdelal sam. Imel sem dosti časa za to. Kamen, ki sem ga pobral na dvorišču, sem skril v slamnjaco. Železa, ki mi je služilo kot »šraubencier«, nisem dosti brutil. S kamnom sem nameraval pobiti paznika, mu odvzeti ključke in uniformo ter s Pančurjem in Lombarjem pobegniti. Obrisačo pa sem vzel zato s seboj, da bi zvezal lestvo, ki je bila v kapeli, kjer sem jo večkrat videl, in bi s pomočjo lestve preplazil zid. Pančur in Lombar sta se oba strinjala z menoj, v kolikor smo se mogli sporazumeti.

Predsednik: Ko si pobral kamen na dvorišču in ko si ga skril ter z njim pobil paznika, ali si poznal mejo med življenjem in smrtjo?

Lakner: Malo nerodno mi je že bilo.

Nato je Lakner natanko opisal, kako se je osvobodil iz celice in kako je osvobodil Pančurja in Lombarja. Točno je opisal, kako sta s Pančurjem čakala v umivalnici na paznika. Dejal je, da Pančur ni imel preveč korajže, vendar pa je storil vse, kar mu je zapovedal. Pančur je vzel kamen, Lakner pa je zgrabil paznika za vrat.

Predsednik: Kaj bi bila storila, če bi se vama bil beg posrečil in če bi bila srečala katerega drugega paznika?

Lakner: Za vsako ceno, pa četudi preko smrti, bi bil šel v svobodo.

Predsednik: Kdo je udaril prvi? Pančur je pri zaslišanju trdil, da si bil ti.

Lakner: Pa naj bo tako, da sem ga jaz. Če sem ga jaz udaril, ga ni Pančur.

Predsednik: Ali je Peterin takoj padel?

Lakner: Mislim, da je prec padel. Pančurju sem res rekel, naj ga udari še enkrat, ker je vpil.

Predsednik: Torej vztrajaš pri tem, da ga je pomagal točiti tudi Pančur? On namreč to odločno zanika.

Lakner: Naj bo kakor že, bom pač jaz prevzel vse nase.

Predsednik: Glej, Lakner, ti si še mlad in bi bil kazen lahko prestal. Zakaj si skoval tako satanski načrt, katerega žrtev je postal nedolžni paznik Peterin?

Lakner: Neumen sem, žleht in brez vere. V šolo sem hodil samo dve leti. Oče in mati še oba živita. Ko sem bil star 12 let, sem šel služiti za hlapca. Delo mi ni dišalo. Pozneje sem prišel v Ljubljano in sem bil tam večkrat zaprt. Ker je bila huda za denar, sem skušal priti do njega. V Ljubljani sem se spoznal z nekim brusarjem, ki je po navadi brutil v »Zvezdi« in on mi je rekel, da sem neumen, če si ne znam pomagat. Sodišče me je že večkrat gnjavilo zaradi tega in nisem hotel nikoli povedati. Danes pa povem, da je bil brusar tisti, ki me je pripravil do tega, da sem postal morilec.

Državni tožilec: Lakner, povejte nam, kaj bi bili imeli od tega, če bi bili prevzeli Lombarjev greh? Lombar vam je vendar prigovarjal, naj prevzamete njegov zločin na svoje rame.

Lakner: Ko bi bil Lombar prost in

na svobodi, bi bil za to uslugo pomagal še meni do svobode.

Državni tožilec: Zakaj pa ste se branili s sabljo, ko ste videli, da je vse izgubljeno?

Lakner: Mislim sem si, če ne bo šlo zlepa, pa bo šlo zgrda. Ko sem uvidel, da smo izgubljeni, sem imel namen končati si sam življenje. S sabljo pa sem se branil, da bi si ga podaljšal še vsaj nekaj časa.

Pančur vse taji.

Za Laknerjem je prišel na vrsto Pančur. Na predsednikova vprašanja je odločno odgovarjal in tajil vsako krivdo ter se delal nedolžnega.

Predsednik: Pančur, ali je res vse to, kar pravi Lakner in obtožnica? Ti si doslej vse tajil.

Pančur: Povem odkrito, da sem pri umoru Peterina popolnoma nedolžen. Z Laknerjem o tem nisem nikdar govoril in mi tudi Lakner ni dal nikdar nobenega znaka. Tisto popoldne sem slišal samo, kako je nekaj pred mojo celico »očnilo«. Nisem slišal, da bi bil Lakner odvijal vijake ključavnice na vratih moje celice. Za Laknerjev načrt sploh nisem vedel. Lakner je vse to napravil sam. Bil sem prost šele, ko je bil že Peterin mrtev. Lakner je namreč ležal na njem in ga držal za usta ter pri tem brnil z nogami. Ker sta se ruvala pred vrati moje celice, je Lakner sunil z nogo v vrata, ki so se odprla. Z Laknerjem nisem bil v umivalnici, ker je Lakner že poprej sam ubil paznika.

Predsednik: Kje si živel v mladosti? Kdo te je pokvaril?

Pančur: Staršev nisem poznal. Oče je padel v vojski, moja mati pa je kmalu nato umrla. Po njeni smrti sem živel pri stari materi, in sem bil tudi, ko sem bil star 10 let, pri sorodnikih na Westfalskem. Kot 13-letni deček sem šel služiti za hlapca. Kdo me je pokvaril, ne vem. Zašel sem med slabo družbo.

Predsednik: Kdo je odklenil Lombarjevo celico?

Pančur: To sem storil jaz, ker mi je tako ukazal Lakner.

Predsednik je nato ponovno zaslišal o zločinu Laknerja, ki je vztrajal pri svoji prvotni izpovedbi. Nič ni tajil in nič ni olepšal.

Predsednik: Lakner, ali govoriš čisto resnico?

Lakner: Kar sem doslej povedal, je vse res. Ne vem, zakaj bi sploh tajil. Tudi nimam nobenega namena škodovati Pančurju, ki noče priznati sokrivde. Vrnite mi, da bi mu še pomagal, če bi mu mogel.

Tudi Lombar vse taji.

Lombar je na predsednikova vprašanja odgovarjal zelo spretno in premišljeno. Videlo se mu je, da je precej izobražen človek. Odločno je zanikal vsako sokrivdo in trdovratno trdil, da ni vedel za Laknerjev načrt. Prav tako je zanikal, da bi bil kdajkoli prigovarjal Laknerju, naj bi prevzel njegov greh.

Predsednik: Lombar, povejte, koliko ste krivi?

Lombar: Gospod predsednik, nisem

kriv. Vse, kar mi očitajo obtožnica in česar me obtožuje Lakner, ni res.

Predsednik: Kaj vas je pripravilo, da ste postali tako grd človek in tako nevaren človeški družbi?

Lombar: Dovršil sem štiri razrede meščanske šole in prvi letnik učiteljskega. Dobil sem službo v ljubljanski bolnišnici, kjer pa so me zaradi nezanesljivosti po petih letih odpustili. Sem oženjen in imam ženo ter 14 let starega otroka. Kje živita, ne vem, ker nisem dobil od njih ž 4 mesece nobenega glasu. Sestra je obljubila, da bo prišla k današnji razpravi, pa je, kakor vidim, ni. Zakaj ni prišla, ne vem.

Sledilo je nato obširno zasliševanje, toda Lombar se niti pod težo dokazov ni vdal za nobeno ceno. Spretno je odgovarjal in se izmikal vsaki krivdi. Predsednik mu je celo dejal, da je pravi strokovnjak v izražanju.

Predsednik: Kdo vam je pa pisal listek, ki so ga našli pazniki pri vas?

Lombar: Na tistem listku je bilo zapisano, da me pozdravljajo »ta težki« in da naj bom pripravljen, ko bodo udarili. Kaj naj bi bilo to pomenilo, niti danes ne vem. Kdo mi je ta listek pisal, ne vem.

Predsednik: Povejte nam, kaj veste o umoru Peterina?

Lombar: O umoru samem ne vem ničesar. Ko je Pančur odklenil mojo celico in ko sem videl ležati na tleh človeka, sem bil prvi, ki sem poklical paznike, rekoč, enega so ubili.

Sledilo je nato čitanje izpovedi številnih prič. Prignali so iz celic v razpravno dvorano tudi nekatere kaznjence, ki so slišali, kako so se Lakner, Pančur in Lombar pred umorom pogovarjali in kovali načrt za beg iz kaznilnice. Tudi je okrožni sodnik g. Kolšek prečital izpovedbo paznika Franca Čeha, ki mu je pokojni Peterin tik pred operacijo komaj slišno dejal, da ga je udaril Lombar.

Po končanem čitanju izpovedi prič je povzel besedo državni tožilec g. Sever. V svojem vseskozi stvarnem in strogo juridično zasnovanem pledoeju je orisal Lombarja kot duševnega vodjo gnusnega zločina, pri katerem je bila prelita Peterinova kri, Laknerja kot skrajno drznega človeka, ki ne pozna nobenih mej, Pančurja pa kot skrajno kriminalnega tipa. Za vse tri je predlagal najstrožjo kaznen.

Sledili so obrambni govori zagovornikov, ki so skušali omiliti obtožbo državnega tožilca. Po končanih govorih se je sodni senat podal k posvetovanju, ki je trajalo skoraj pol ure.

Ob napetem zanimanju je nato predsednik velikega kazenskega senata okrožni sodnik g. dr. Tombak razglasil sodbo:

Lakner, Pančur in Lombar so krivi hudodega zločina v smislu obtožbe. Okrožno sodišče je obsodilo Laknerja in Pančurja na smrt na vešalih, Lombarja pa, ki presedeva dosmrtno ječo, na trajno izgubo vseh olajšav.

Lakner, ki je s solzami v očeh poslušal težko obsodbo in Lombar sta kaznen sprejela. Pančur pa se bo pritožil na višjo instanco.

Pobrežje žaluje za svojim kraljem

ŽALNA SEJA OBČINSKEGA ODBORA. PRISEGA KRALJU PETRU II.

Velika Renčljeva dvorana je postala pobožen hram žalosti. V sredi pred odrom stoji slika Nj. Vel. kralja ovita z žalnimi trakovi. Vse polno vencev in rož. V visokih svečnikih turobno plapolajo plameni debelih voščenih sveč. Ob obeh stenah so postavljeni lavorji in oleandri. To je delo vrtnarja Požarja. Hvala mu!

V petek 12. t. m. je bila tu žalna seja občinskega odbora. Že pred 19. uro se zbirajo občinski odborniki in drugi občani. Tiho sedijo na svoja mesta.

Starejša gospa prihaja počasnih korakov v dvorano in joka. Pobožno stoji pred sliko in moli. Velik šopek rož položi pred sliko in še bolj tiho odide v ozadje dvorane. Tudi nam je težko pri srcu. Jokajo starci in naša deca. Dvorana se polni ljudstva. Prisotni so vsi odborniki. Župan jih kliče poimensko radi prisege. Sto je in sklonjenih glav poslušajo govor: Gospodje odborniki, dragi občani! Zahvaljujem se vam, da ste izpolnili svojo dolžnost, zahvaljujem se občanom za prisotnost. Ni več med nami njega, katere-

ga smo vsi ljubili in kateri je še bolj ljubil nas, svoj narod in domovino. V službi domovine je žrtvoval svoje življenje, katero je bilo posvečeno napredku in miru. Radostnega lica v želji, da zagotovi njegova pot trajen mir, je stopil na zavezniška in prijateljska francoska tla. Na tej triumfalni poti pa so podle roke gnusnega zločinca pretrgale niti njegovega življenja. Padel je kot junak za dobrobit svoje države. Njega ni več! Njegov duh pa bo ostal in živel v nas, da nas v najtežjih trenutkih bodri k slogi in moči. V poslednjih zdihljajih je izrekel tole prošnjo: Čuvajte Jugoslavijo! Toda te zadnje njegove besede nam ne smejo biti prošnja, nam so te besede zapoved, evangelij, katerega moramo nositi v svojih srcih do zadnjega zdihljaja. Naša bol je neizmerna. Tužnih src se poslavljamo od svojega kralja. Prisegamo pa, da bomo čuvali in branili Jugoslavijo in vedno hodili po poti, katero nam je začrtal veliki pokojnik. Slava velikemu pokojniku, kralju, junaku in mučeniku! S spoštljivim trikratnim »Sla-

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Njeno koprnenje je pri mnogih vzbu-
dilo pozornost in večkrat so jo zalotili,
da piše lepemu neznancu pisma in verze.
Krivdo, da je izginila, pripisujejo součen-
ke spletkam tajinstvenega ljubimca in
pričakujejo, da bodo v kratkem sliša-
le o poroki z njim. Drugačno mnenje o
možnem poteku stvari ima neka učite-
ljica, ki je deklico natančneje opazovala.
Iz njenega poročila je razvidno, da je
bil dotičnik navzoč pri zadnji šolski slo-
vesnosti in se je bolj zanimal za ime, ka-
kor za osebo. Povpraševal je namreč,
ali se imenuje katera učenka Jenny Ro-
gers, in ko so mu to potrdili, je opazoval
označeno dekle z velikim zanimanjem,
toda po izjavi učiteljice ne z očmi zaljubl-
jenca. — Medtem so razpisali veliko na-
grado za onega, ki sporoči sedanje biva-
lišče deklice.

Tretjič so spoznali na trupu, ki so ga
našli v ulici slepcev, dekle z imenom
Jenny Rogers, ki je bila zaposlena v ve-
liki tovarni za srajce. Tovarnar in nje-
gova gospodinja jo opisujeta kot pridno,
dostojno dekle. Ker je bila boleha, je
mogoče strah nad brezimnim pismom,

ki so ga našli v njeni sobi, bil povod nje-
ne smrti. Dopis se glasi:

»New York, 25. maja 1887.

Gospodična Jenny Rogers!

Dovolite, da Vas zvest prijatelj svari!
Ne da bi slutili, imate v mestu velikega
sovražnika, ki se je zaklel, da Vas ugo-
nobi in ima tudi dovelj moči, da izvrši
svojo grožnjo. Ali izvira zlobna nakana
iz neuslišane ljubezni ali iz sovraštva,
ne vem; toda izbral si je Vas za svojo
žrtev. Bodite pripravljeni v najkrajšem
času na obisk lepega gospoda z izrecno
prijetno vnanostjo. Kljub prijaznim bese-
dam Vam hoče le škodovati. Da ga ta-
ko spoznate, Vam ga opišem: Mož je ve-
lik, ima sive oči, temne lase, temno bra-
do in zelo vpludno vedenje. Kakor hitro
zapazite takega moža, bežite — to je Va-
ša edina rešitev.

Z najboljšimi željami

Vaš prijatelj.

Po izjavi gospodinje je prejela dek-
le to pismo prejšnji večer, ko se je vrnila iz
tovarne. O tem je sicer molčala, vendar
je bila vso noč tako nemirna, da so se
pritoževali ljudje v sosedni sobi. V ju-
tru se je zdelo gospodinji, da je bilo v
sobi vse tiho, in ko je vstopila, je bila
soba prazna. Jenny je odšla in vzela ve-
čino svojega skromnega imetja s seboj.
Gospa se je zelo prestrašila, ker je žive-
la z njo v najlepšem sporazumu. Še bolj

pa se je začudila, ko je kmalu nato vsto-
pil tuji gospod in prinesel deklici zavoj
šivanja. Ko je izvedel, da je Jenny od-
šla, ne da bi povedala kam, se je zelo
začudil, zakaj prišel je, kakor sta se do-
govorila. Bil je velik, sivih oči, nosil je
črno brado in je napravil prijeten vtis.
Svojega imena ni povedal, pustil pa je
zavoj. Med tem pa je ubogo Jenny Ro-
gers, ki mu je hotela zbežati, dohitela
usoda v ulici slepcev. Ali je bila srčna
bokezen vzrok njene smrti, to pokaže
mrtaški pogled.

Slednjič se je dognalo, da je pravo ime
signorine Valdi — Jenny Rogers. Ko je
uradnik poročila, ki so ga nadvse zani-
mala, natančneje preiskal, je prišel do
zaključka, da je zarota proti deklicam
tega imena dokazana in da je tuji gospod
v vseh primerih, razen pri signorini, ista
oseba. Zaukazal je torej policistu, da mu
izsledi tega tajinstvenega človeka.

VIII.

Pozno ponoči sedita dva moža v sobi.
Oba sta nam že znana, vendar se hoče-
mo nekoliko pomuditi pri njih opisu. Pr-
vi je starejši, širokopleč, brez brade, pri-
jaznih potez, vendar čudnega vedenja, ki
tako vzbuja našo pozornost. Ne pogleda
ljudem, s katerimi govori, nikoli v obraz,
temveč posveča vso pozornost kakemu
drugemu predmetu, kateremu veljajo za
njegova poročila, njemu se smehlja, od

njega dobiva nove pobude, kakor da bi
bil ta predmet živ.

Ali se je te navade navzel pri mnogo-
letnem izvrševanju svojega poklica, ki za
hiteva največje tajnosti, ali pa hoče na-
menoma vzbujati videz, da ve in vidi
manj, kakor je res, ne moremo odločiti.
Da pa daje ta posebnost možu skoro nad-
naravno moč, tega še ni nihče zanimal, tu
di oni ne, ki so po njegovih talentih bili
najbolj zapostavljeni. Zdaj je sedemde-
setletnik; starost in bolehavost mu ne
dovoljujeta, da bi poklic tajnega policista
še dejansko izvrševal.

Njegov tovariš je mlad, zelo izobra-
žen mož prikupljive zunanosti. Da je tu-
di on član tajne policije, tega ne razode-
vata ne njegova govorica in ne njegov
nastop. Mogoče je prav zaradi tega pri
svojih višjih tako priljubljen in potre-
ben.

Ta dva moža sta Gryce in Byrd. Prvi
povzame besedo:

»T« je lepa nagrada, a meni se zdi, da
ima tudi prijateljstvo svoje pravice. Na
vašem mestu bi poiskal sled pogrešane
primadone. Pri tem morda odkrijete na-
men zarote, ki je zasnovana proti toli-
kim deklicam istega imena. Tako bi raz-
rešili dve uganki naenkrat. Ako pa tudi
ne dosežete nič drugega in zasledite le
bivališče signorine, pa ste vsaj svojega
prijatelja rešili skrbi.

va« vzklikom so počastili prisotni spo-
min pokojnika.

Prestol je zasedel naš ljubljene Peter-
ček, sedaj kralj Peter II. Njegovemu Vel.
želimo, da nam ga čuva in ohrani Bog
in mu zakličemo trikratni »Živio!«

Odbornik g. Luknar je prečital žalni
brzjavki, kateri sta bili odposlani mini-
strskemu predsedniku in maršalatu dvor-
ra. Brzjavki sta napravili na prisotne
globok vtis.

Odborniki se postavijo v polkrog pred
razpelom. Počasi je čital g. predsednik
besedilo prisege, katero so ponavljali ob-
činski odborniki z ganljivo pobožnostjo.
Ljudstvo je polagoma zapuščalo dvor-
no. Uprava pa je še sklepala o deputaciji
pri pogrebu blagopokoj. kralja. Pa so
zopet prišli ljudje, stali v tihi pobožnosti
in tiho ugebali, zakaj je ravno usoda za-
dela tako hudo nas in koga naj zadene
božja kazen za krivdo strašne izgube
največjega in najplemenitejšega Jugoslo-
vana.

Sokolstvo

Meddruštveni tečaj v sredo 17. t. m.
odpade, vršil pa se bo redno v soboto
20. t. m. ob 19.30.

Ptuj

Preklic zaradi umobolnosti. Okrajno
sodišče v Ptuj je dijaka Antona Drof-
nika iz Sv. Lovrenca na Dravskem po-
lju zaradi umobolnosti popolnoma pre-
klicalo. Za skrbnika je postavljen upoko-
jeni železniški uradnik Franc Lenarčič
iz Ptuja. Preklicani Drogenik je v noriš-
nici v Novem Celju.

Nezgode. V ptujsko bolnišnico so pre-
peljali 32-letnega hlapca Jakoba Voglar-
ja iz Spuhlja s težkimi poškodbami na
obrazu. Pri spravljanju krme ga je brenil
konj tako nesrečno, da mu je razbil
obraz. V isto bolnišnico so spravili ne-
zvestnega 24-letnega hlapca Ferdinan-
da Kurija iz Župetirceve. Nekdo ga je s
kolom udaril po glavi s tako silo, da se
je zgrudil nezavesten na tla. Njegovo
stanje je zelo resno, ker ima najbrž po-
čeno lobanjo.

Kaj bi bilo brez njega?

— Saj pravim, da bi brez našega
knjigovodje v pisarni vsi zaspali.
— Kaj je tako vesten?
— Ne, pač pa tako glasno smrči, da
v pisarni ni mogoče zadremati.

Pri odvetniku.

Previden klient: »Koliko računate
za vprašanje, gospod doktor?«

»Za vprašanje nič, pač pa za odgo-
vor.«

Nenavadna zgodba nenavadne ženske

NESREČA IN SLAVA MADŽARSKÉ ANE KOVACSEVE.

Leta 1913. je opazil francoski gledali-
ški impresarij Tinnel na neki madžarski
postaji, kjer je moral prestopiti, krasno
deklico v naročju postavne kmetice. Sto-
pil je bliže in z grozo opazil, da je dekli-
ca — brez rok in nog.

To je Tinnela globoko pretreslo, ob-
nem pa je zaslutil možnost zaslužka.
Vprašal je kmetico, če bi prodala otro-
ka, ki bi zanj očetovsko skrbel. Siro-
mašna mati bi namreč ne mogla skrbeti
za pohabljenega otroka tako dobro in
zato je z veseljem sprejela ponudbo, ko
ji je Tinnel obljubil takoj 300 frankov
v zlatu in še 5.000 zlatih frankov, če bi
deklica dočkala 12 let. Odšel je materi
kupnino in odpeljal s seboj pravljico le-
po deklico zlatih las in velikih oči.

Najprej se je Tinnel ves posvetil vzgo-
ji svoje pohčerjenke, čez nekaj let se
mu je pa posrečilo skleniti sijajno pogod-
bo z znanim ameriškim cirkusom »Bar-
num and Bailey«. Iz otroka se je razvila
krasna deklica, ki je nastopala v cirku-
su pod imenom Nichetta in služila svoje-
mu adoptivnemu očetu lepe denarce. Ko
je minilo osem let od adoptiranja in je bi-
la deklica stara 12 let, je poslal Tinnel
njeni materi Kovacsevi 5000 zlatih fran-
kov in ji pisal, kako velike uspehe je že
dosegla njena hčerka. Dolgi 9 let je bi-
la uboga Nichetta največja atrakcija ame-
riškega cirkusa. Ko je pa podjetje pro-
padlo, je Tinnel sklenil na svojo pest
izkoriščati lepo deklico brez rok in nog.
Vozil in kazal jo je po svetu pod imenom
»Princesa Annetta«.

Pohabljen dekle je živelo mirno in
zadovoljno, dokler se ni pred dobrim
letom v Leipzigu zaljubil vanjo mladi
Helmuth Starker. To je pomenilo konec
njenega notranjega miru in zadovoljstva.
Starker je bil takoj pripravljen oženiti se
z lepo pohabljenko, Tinnel je pa seveda
ni hotel dati. Toda Starkerjeva ljubezen
ni poznala nobenih ovir. Neprestano je
bil Tinnelu za petami in končno se mu
je posrečilo napraviti iz uboge Annette
sijajno pevko, ki je žela uspeh za uspe-
hom. Šele potem je Tinnel privolil, da je
postal zaljubljeni Nemec član njegove
družine, toda pod pogojem, da si izbije
misel na ženitev z Annetto iz glave. Pred
dobrim mesecem, ko so nastopili v Že-
nevi, je pa policija naenkrat aretirala Tin-
nela, ker je bil obtožen, da je hotel z'o-
rabiti lepo Annetto. Starker in Kovacse-
va sta na policiji potrdila svojo ovadbo.
Tinnel se je pa odločno branil, češ, da
lažeta. Policija je odredila zdravniški
pregled, ki je pokazal, da je Tinnel po
nedolžnem obdolžen. Takoj so ga izpusti-
li. Mož je bil pa toliko pošten, da je sam
prosil policijo, naj ne nastopi proti za-

ljublencema, ki sta priznala, da sta si
izmislila ta trik, da bi se lahko poročila.

Tinnel jima je velikodušno odpustil in
privolil v poroko, ki se je vršila te dni
ob silnem navalu radovednežev v nekem
južnofrancoskem mestecu. Lepotica brez
rok in nog je postala žena zaljubljenega
Nemca in izjavila je, da se bo po krat-
kem ženitovanjskem potovanju prav rada
vrnila k »očku Tinnelu«, ki jo je pred
21. leti odkril nekje na Madžarskem ter
ji pripomogel do svetovne slave.

Smola filmske igralk

Obenem uspeh pri procesu.

Ves newyorški tisk je z velikim vese-
ljem prinesel poročilo o izrednem pri-
meru ločitve zakona. Navzlic priljublje-
nemu triku ameriških zakonskih mož, ki
inscenirajo zasačenja zakonskih žen pri
grehu, je zmagala tu žena in razkrinka-
la nevhvaležnost in sebičnost moža. Gre
za madžarsko filmsko igralko Erszy Cs-
inoszovo, ki se je pred leti omožila z bo-
gatim Američanom Percyjem Hudsonom.

Mož je imel samo to napako, da je bil
mного starejši kot njegova vroča ženi-
ca, in da je čutil strašen odpor proti pa-
priki in kuhanim koruznim storžem. V
prvi vrsti zaradi tega sta se zakonca
kmalu ločila. Hudson je dal ločeni ženi
za spomin 200.000 dolarjev delnic. Igral-
ka, ki ima tudi trgovski talent, je kma-
lu pomnožila svoje premoženje s sreč-
nimi spekulacijami na milijon dolarjev.
Tako bi bila lahko brez skrbi živila do
svoje smrti, pa ji ni dala žilica miru, do-
kler se ni zaljubila v svojega tovariša pri
filmu G. J. Craiga in se omožila z njim.

Te dni je pa Csinoszova ovadila svo-
jega drugega moža, da je zagrešil trik,
ki mu pravijo Američani »frame up«. Večkrat se pripeti, da inscenira mož ali
žena zasačenje zakonskega moža in fla-

granti, da bi bil podan tehten razlog za
ločitev zakona. Pred dvema tednoma, ko
je filmska igralka mirno počivala v ho-
telu v New Yorku, se je splazil v njeno
sobo neznani možki v pižami ter jo ob-
jel in poljubil. V tem momentu je skočilo
v njegovo sobo več fotografov, repor-
terjev in policistov, ki so ugotovili, da
so jo zasačili in flagranti.

Csinoszova je izpovedala, da je insce-
niral vse to njen mož, ki dve leti sploh
ni delal in je zapravil petino njenega pre-
moženja. Mož se je hotel ločiti od žene
po njeni krivdi, da bi mu ne bilo treba
plačevati alimentov. Žena mu namreč ni
hotela več dajati denarja. Zakon je bil
ločen po moževi krivdi, poleg tega pa je
bil mož obsojen na pet mesecev zapora.

Odtisi prstov in rasa.

Nemški in ameriški anatomji so napra-
vili zelo zanimivo odkritje, ki bo v bo-
doče omogočalo policiji spoznati po od-
tisih prstov raso, narodnost in celo bole-
zen zasledovanih zločincev. To pa pome-
ni, da jih bo mogoče lažje izslediti ka-
kor doslej. Z metodo nemškega učenjaka
dr. Pella, profesorja anatomije iz New
Yorka in dr. Cumminsa se da določiti
po odtisih prstov, ali gre za človeka črne
ali bele rase, za kristjana ali za Žida,
Nemca, Angleža ali Italijana. O tej me-
todi je bil podan referat na mednarod-
nem kongresu za antropologijo in etno-
logijo v Londonu in vzbudil je veliko za-
nimanje. Metoda sloni na številčnem raz-
merju med črticami prstnih odtisov člo-
veka in njegove rase pripadnosti, fizi-
ološke obličnosti in tudi nagnjenosti k go-
tovim boleznim. To razmerje je zelo jas-
no začrtano, tako, da se da izraziti z iz-
vestnimi vzorci, ki točno izražajo kožo
na koncu prstov. Poleg tega so pa še
manjše razlike v vzorcih za različna ple-
mena in skupine poedinih ras, ki omogo-
čajo povsem jasno ugotovitev. Omenje-
na učenjaka sta dognala, da se da iz od-
tisov prstov spoznati tudi nagnjenost n
gotovim boleznim.

Razno

SLIKE ZA LEGITIMACIJE

znizane cene. Foto Japelj 4299

Zastopnike sprejem

Prodaj

PRISTNE
KRANJSKE KLOBASEdnevno sveže, zopet redno
na zalogi pri: Z. Anderle,
Gosposka ul. 20. 4304

SEMENSKO PŠENICO

rž in ječmen dobite pri Kme-
tijski družbi Maribor, Tele-
fon št. 2083 4256

JABOLKA

oddaja na drobno po nizkih
cenah Kmetijska družba skla-
dišče Maribor. Telefon št.
2083. 4255

DOBRO STARO VINO

od 5 litrov naprej liter po
8 Din točl Sok, Meljski hrib
30. 4281

KROJAŠKI ŠIVALNI STROJ

pisalne stroje, opremo za
kmečko sobo, porcelan, hotel-
sko posodo, slike Pistorja,
nakit in drugo prodaja Lici-
tacijski zavod, Slomškov trg
3. 4309

Lokal

LOKAL

na prometni ulici, za boljše
obrt, oz. trgovino, iščem. —
Cenl. ponudbe prosim na u-
pravo »Večernika« pod »Pro-
met«. 4308

Sobo odda

ZRAČNO, SOLNČNO
parketirano sobo z uporabo
kopalnice na Kralla Petra
trgu oddam takoj boljšemu
gospodu. Vprašati v dr. Ver-
stovškovi ulici 6-II vrata 19
4134

Spomnite se CMD